

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Leerjaar	3/4
Profiel :	E&O/ Z&W/D&P
Leerweg:	Basis beroepsgerichte leerweg Kader beroepsgerichte leerweg Mavo
Beroepsroute:	Building Business Cash & Catering Fancy Fashion Human Health Dienstverlening en Producten
Schooljaar	2023/2024

Beste leerlingen, ouder(s)/verzorger(s),

Het nieuwe schooljaar is weer begonnen en bij deze ontvangen jullie het schoolexamenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (hierna PTA genoemd).

Het examenreglement voor Stichting ZAAM interconfessioneel voortgezet onderwijs bestaat uit twee delen:

- een algemeen deel, dat geldt voor alle scholen van Stichting ZAAM;
- een schoolspecifiek deel met regelingen en afspraken die alleen gelden op de eigen school.

Hiertoe hoort ook het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).

Dit document betreft het schoolspecifiek gedeelte.

Het examenreglement en PTA is bestemd voor leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) van leerjaar 3 en leerjaar 4 van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht. Het schoolexamenreglement en het PTA van schooljaar 2023-2024 staat in dit document beschreven. Dit examenreglement is een afgeleide van het Eindexamenbesluit VO.

Het schoolexamenreglement heeft betrekking op de inhoud van het schoolexamen (hierna SE genoemd) In het schoolexamenreglement staan alle regels die van toepassing zijn rondom, tijdens en na de afnames van het PTA. Het PTA is een onderdeel het examenreglement. In het PTA wordt aangegeven op welke wijze de toetsing en afsluiting van het schoolexamen plaatsvindt en hoe het eindcijfer wordt bepaald. In het PTA wordt beschreven over de soorten toetsen de leerlingen (hierna kandidaten genoemd) maken. Dit kunnen schriftelijke, mondelinge of digitale toetsen zijn maar ook praktische opdrachten, werkstukken, onderzoeksopdrachten, handelingsopdrachten, het profielwerkstuk of andere voor het examen verplichte onderdelen.

Het PTA wordt jaarlijks opgesteld. Het schoolexamenreglement en het PTA moet ieder jaar voor 1 oktober vastgesteld zijn en worden goedgekeurd door de MR. Het Schoolexamenreglement wordt voor 1 oktober aan ouder(s)/verzorger(s), kandidaten en aan de inspectie beschikbaar gesteld.

Op de website van het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht (www.abcnoorderlicht.nl) staat wat jullie moeten weten over het PTA, het SE en de Centrale Examens (hierna CE genoemd). Dit document is geüpload op de site. Het is belangrijk dat jij en jouw ouder(s)/ verzorger(s) het document doorlezen en op de hoogte zijn van de schoolexamenreglement en het PTA.

Wij wensen jullie heel veel succes dit schooljaar!

Inhoudsopgave

1	Het Schoolexamen	4
-	1.2 Toetsweken	4
-	1.3 Examencommissie Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht	5
	1.3.1 Benoeming examensecretaris	5
	1.3.2 Benoeming examencommissie	5
	1.3.3 Taken en bevoegdheden examencommissie	5
-	1.4 Deelname SE/CE	6
	1.4.1 De kandidaat	6
	1.4.2 Afwezigheid en overschrijden deadline	6
-	1.5 Onregelmatigheden	7
	1.5.1 Onregelmatigheid afname PTA onderdeel	7
	1.5.2 Onregelmatigheid tijdens de afname PTA-onderdeel	7
	1.5.3 Onregelmatigheid buiten de les betreffende PTA onderdeel	7
	1.5.4 Ongeoorloofd verzuim	7
	1.5.5 Maatregelen onregelmatigheden	7
	1.5.6 Bezwaar maken tegen genomen besluit	8
	1.5.7 Commissie van beroep ZAAM	8
-	1.6 Resultaten PTA	9
	1.6.1 Vaststellen van de resultaten	9
	1.6.2 Borging resultaten	9
	1.6.3 Herkansen schoolexamen	9
	1.6.4 Inhalen bij geoorloofd verzuim	9
	1.6.5 Bezwaar resultaten	9
	1.6.6 Bewaren gemaakte PTA-onderdelen	10
	1.6.7 Vrijstelling PTA onderdeel/vak	10
2.	Het Programma Toetsing en Afsluiting (PTA)	11
-	2.1 Wat staat er in het PTA-document	11
-	2.2 Soorten toetsen / PTA-onderdelen	11
-	2.3 Lichamelijke opvoeding, CKV, LOB en Maatschappijleer.	12
-	2.4 Toegestane hulpmiddelen.	12
-	2.5 Afname PTA-toets	13
-	2.6 Te laat komen of te laat praktisch werk inleveren	14
-	2.6 Afronding SE-cijfers	14
3	Centraal Examen (CE)	15
-	3.1 Examens en soorten.	15
-	3.2 Examens op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht	15
-	3.3 Basisberoepsgerichte leerweg	15
-	3.4 Kaderberoepsgerichte leerweg	15
-	3.5 Gemengde leerweg	15
-	3.6 Weging SE en CE	16
-	3.7 Het Beroepsgerichte programma	16
	3.7.1 Profielmodules	16
	3.7.2 Keuzevakken	17
	3.7.3 Beroepsgericht programma en Gemengde leerweg	17
-	3.8 Herkansen van het CE	17
-	3.9 Vakken en afsluiting	18
-	3.10 Rekenen / Maatschappijleer	18
-	3.11 Terugvaloptie	19
-	Zak/slaagregeling VMBO	20
4.	ZAAM reglement	21 - 24

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Het Schoolexamen (SE)

Een belangrijk onderdeel van het diploma is het SE. Het SE bestaat uit alle toetsen per vak, die worden afgenomen in leerjaar 3 en leerjaar 4. De toetsen van leerjaar 3 en leerjaar 4 worden beschreven in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Het schoolexamencijfer is het gemiddelde cijfer dat je voor de schoolexamens voor een vak hebt gehaald. Het wordt afgerond op één decimaal. Om deel te kunnen nemen aan het centraal examen is de kandidaat is verplicht om het PTA volledig te doorlopen.

1.2 Toetsweken

Op het ABC Noorderlicht worden de PTA-toetsen afgenomen in toetsweken. Leerjaar 3 heeft vier toetsweken en leerjaar 4 heeft drie toetsweken. In deze weken worden er diverse soorten toetsen/opdrachten afgenomen, die allemaal meetellen voor het SE. Er wordt voor het afnemen van deze toetsen een apart rooster gemaakt. Herkansingen worden gepland in de daarop volgende toetsweken. Met uitzondering van de laatste toetsweken in leerjaar 3 en 4 i.v.m. vakantie en eindexamens.

Voor het schooljaar 2023/2024 vinden de toetsweken en herkansingen op de volgende data plaats:

Leerjaar 3	
Toetsweek 1	maandag 13 november t/m dinsdag 21 november 2023
Herkansing toetsweek 1	vrijdag 2 februari 2024 t/m vrijdag 9 februari 2024
Toetsweek 2	vrijdag 2 februari 2024 t/m vrijdag 9 februari 2024
Herkansing toetsweek 2	maandag 8 april 2024 t/m maandag 15 april 2024
Toetsweek 3	maandag 8 april 2024 t/m maandag 15 april 2024
Herkansing toetsweek 3	maandag 1 juli 2024 t/m vrijdag 5 juli 2024
Toetsweek 4	maandag 1 juli 2024 t/m vrijdag 5 juli 2024
Laatste mogelijkheid inhalen SE	15 juli 2024
Herkansing toetsweek 4	15 juli 2024

Leerjaar 4	
Toetsweek 5	maandag 13 november t/m dinsdag 21 november 2023
Herkansing toetsweek 5	vrijdag 2 februari 2024 t/m vrijdag 9 februari 2024
Toetsweek 6	vrijdag 2 februari 2024 t/m vrijdag 9 februari 2024
Herkansing toetsweek 6	maandag 8 april 2024 t/m maandag 15 april 2024
Toetsweek 7	maandag 8 april 2024 t/m maandag 15 april 2024
Laatste mogelijkheid inhalen SE	dinsdag 16 april 2024
Herkansing toetsweek 7	maandag 22 april 2024

1.3 Examencommissie Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht

1.3.1 Benoeming examensecretaris

De examensecretaris, mevrouw Nathalie Weeling, is aangewezen door de directeur van de school en zorgt voor een correcte en zorgvuldige uitvoering van de (schoolexamen)procedures. Daarnaast is de examensecretaris doorgaans de contactpersoon voor intern en extern betrokkenen bij het schoolexamen en het centraal examen.

De examensecretaris is belast met de voorbereiding en organisatie van de inrichting en uitvoering van het schoolexamen (SE), het Digitaal Centraal Examen en het Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen (CSPE). Hierin wordt de examensecretaris ondersteund door de key-user, roostermaker, de voorzitter van de vakgroep en examinatoren.

1.3.2 Benoeming examencommissie

De benoeming en de samenstelling van de examencommissie wordt bepaald door de directeur. De commissie bestaat uit de volgende leden:

- Mevr. C. Bakker: Teammanager leerjaar 3.
- Mevr. U. Op 't Land: Teammanager leerjaar 4.
- Mevr. N. Weeling: Examensecretaris.

1.3.3 Taken en bevoegdheden examencommissie en examensecretaris

De examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

- 1.3.3 De examencommissie bestaat uit een oneven aantal leden (tenminste drie). Leden van het bevoegd gezag, de directeur, leden van de MR, leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie. De examencommissie heeft de volgende taken en verantwoordelijkheden:
 - a. Het jaarlijks opstellen van een voorstel examenreglement.
 - b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel PTA.
 - c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen.
 - d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
- 1.3.3 De directeur wijst één of meerdere personeelsleden aan tot examensecretaris van het eindexamen. De examensecretaris heeft in ieder geval de volgende taken:
 - a. Het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen
 - b. Het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA
 - c. Het ondersteunen en begeleiden van docenten in het opstellen en uitvoeren van het PTA
 - d. Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten
 - e. Het samen met de directeur tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen
 - f. Het samen met de directeur vaststellen van de uitslag van het eindexamen
 - g. Het, evenals de directeur, tekenen van de diploma's en cijferlijsten

Deelname

1.4.1 De kandidaat

De kandidaat dient op de data (zie 1.2) aanwezig te zijn volgens het dan geldende rooster (deze kan afwijken van het reguliere lesrooster). De school, het ABC Noorderlicht, stelt de kandidaten in de gelegenheid het schoolexamen in de desbetreffende vakken op tijd voor het begin van het Centraal Examen af te sluiten.

Om te kunnen voldoen aan alle verplichtingen binnen het SE en alle PTA-onderdelen dient de kandidaat zich gedurende het hele schooljaar, iedere schooldag van 8:30 uur tot 16.15 uur beschikbaar te houden voor school. Dit geldt ook in de laatste twee weken van het schooljaar.

Om deel te kunnen nemen aan het schoolexamen doorloop je als kandidaat de voorbereidingen die nodig zijn. De voorbereidingen worden verplicht gesteld en telt als onderwijstijd.

De kandidaat is verplicht om aanwezig te zijn op afspraken die gemaakt worden tussen de vakdocent en de kandidaat (bijv. inhalen van een oefenopdracht, afmaken van een opdracht, stagedagen enz. enz.) De kandidaat moet zich houden aan afgesproken deadlines (bijv. inhalen, inleveren werkstukken, stagedagen enz. enz.). Het kan zijn dat deze afspraken of deadlines niet in een toetsweek vallen of buiten tijden van het (reguliere) rooster. Indien de kandidaat zich niet houdt aan de afspraken of deadline dan wordt dit beschouwd als een onregelmatigheid, zoals beschreven in 1.4 Onregelmatigheden.

1.4.2 Afwezigheid

Als je bij een schoolexamen afwezig bent geweest, heb je soms het recht om in te halen.

Je moet dan wel aan een aantal voorwaarden voldoen:

- De reden voor je afwezigheid moet legitiem (geldig) zijn; hierover beslist de examencommissie.
- De reden van afwezigheid moet altijd vooraf bekend zijn; Wanneer een kandidaat niet in de gelegenheid is om aanwezig te zijn bij een toets (bijvoorbeeld vanwege ziekte) dat dient dit **tenminste 15 minuten** vóór aanvang van de toets telefonisch te worden gemeld bij de receptie van de school (telefoonnummer: 020-6369591). Het afmelden van een kandidaat wordt doorgegeven door de ouder/verzorger van de kandidaat. De receptie geeft dit door aan de betreffende vakdocent, die dit noteert op het proces verbaal.

Indien de kandidaat afwezig is bij het inhaalmoment is de school niet verplicht om opnieuw een inhaalmoment aan te bieden. Dit geldt ook bij het maken van een herkansing.

Als niet aan beide voorwaarden is voldaan, wordt het cijfer 1,0 toegekend. De directeur zal dit schriftelijk bevestigen aan leerling, ouders en inspectie van het onderwijs.

Wanneer de kandidaat niet kan voldoen aan een deadline voor een inleveropdracht dan dient de kandidaat dit uiterlijk 24 uur van tevoren via e-mail te melden aan de betreffende vakdocent, die dit doorgeeft aan de examencommissie. De vastgestelde inlever

Handelingsopdrachten, praktische opdrachten en of schriftelijke inleveropdrachten moeten worden ingeleverd op een door de docent vastgestelde datum. Deze datum wordt aan het begin van de periode d.m.v. een bericht in Magister aan jou gemeld. Ook bij tussentijdse inlevermomenten (of andere meetmomenten) wordt er van jou verwacht dat je aan de eisen voldoet.

Als je niet hebt voldaan aan de gestelde periode-eisen voor handelingsopdrachten en praktische opdrachten, moet je gebruik maken van de herkansing en moeten deze opdrachten op de herkansingsdatum voldaan zijn. Tot die tijd wordt geen cijfer toegekend.

Indien het op het herkansingsmoment nog steeds niet is voldaan dan wordt het cijfer definitief 1,0. Dit cijfer wordt door de directeur schriftelijk bevestigd. De praktische- of handelingsopdracht moet positief worden afgerond om het examenprogramma volledig te kunnen doorlopen.

Leerlingen die niet voldaan hebben aan de aanwezigheidsplicht bij Lichamelijke Opvoeding en KCKV (handelingsopdracht), kunnen verplicht gesteld worden om de gemiste opdracht(en) in te halen. Bezwaar tegen bovenstaande regels kunnen bij de examencommissie worden ingediend binnen 3 schooldagen na ontvangst van de beslissing.

1.4 Onregelmatigheden

1.4.1 Onregelmatigheid

Indien er fraude wordt geconstateerd, zal de examencommissie passende maatregelen nemen. In het ergste geval betekent dit uitsluiting van het examen. De constatering van de onregelmatigheid kan zich hebben voorgedaan vooraf, tijdens of na de afname van het schoolexamen.

Onder fraude wordt verstaan: het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften.

Vormen van fraude die onderscheiden kunnen worden, zijn:

- (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
- examenwerk van een ander inleveren;
- plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (internet);
- gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
- afkijken of overleggen met anderen;
- gelegenheid geven tot afkijken;
- bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren.

1.5.2 Onregelmatigheid tijdens de afname PTA-onderdeel.

In geval van een vermoeden of constatering van fraude of een andere onregelmatigheid tijdens de afname wordt het gemaakte werk van de kandidaat ingenomen door de surveillant/docent. Indien een kandidaat de voortgang van toetsen van andere kandidaten niet verstoort, vervolgt hij/zij de toets op een nieuw (leeg) blad gedurende de resterende tijd. Indien een kandidaat een situatie veroorzaakt waarin de voortgang van de toets voor andere kandidaten belemmerd wordt, dient hij/zij het lokaal te verlaten en vervolgt de kandidaat de toets buiten het klaslokaal op een aangewezen plek met toezicht. De surveillant vult op het proces verbaal in welke onregelmatigheid is geconstateerd of wordt vermoed en levert dit proces verbaal in bij de examencommissie.

Indien een kandidaat te laat is dan mag de kandidaat de eerste 15 minuten van de afname nog binnenkomen en krijgt de resterende tijd de gelegenheid de toets te maken zonder verlenging van de eindtijd. Indien een kandidaat later dan 15 minuten te laat is dan heeft de kandidaat geen toegang meer tot de toets en zal de examencommissie de situatie beoordelen. Deze regel is met uitzondering van de kijk-en luistertoetsen. Te laat komen bij een kijk-en luistertoets is niet toegestaan.

1.5.3 Onregelmatigheid buiten de les betreffende PTA-onderdeel.

Wanneer een onregelmatigheid wordt vermoed of geconstateerd is buiten de les (zoals het niet willen deelnemen en of te laat inleveren van een werkstuk) wordt dit door de vakdocent gemeld aan de examencommissie.

1.5.4 Maatregelen onregelmatigheden

De maatregelen die kunnen worden genomen, afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid (ook in combinatie met elkaar genomen) zijn:

- Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
- Het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,

- Het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
- Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Deze onderdelen die betrekking hebben op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

In alle gevallen zal de situatie worden besproken in de examencommissie. De directeur doet uiteindelijk een definitieve uitspraak. Wanneer er sprake is van een onregelmatigheid dan worden er één of meerdere maatregelen genomen conform artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO.

Indien zich situaties voordoen waarin dit reglement of dat van ZAAM niet voorziet, beslist de directeur.

1.5.5 Bezwaar maken tegen genomen besluit.

Ter voorbereiding op het besluit van de examencommissie wordt de kandidaat in alle gevallen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op de situatie te geven. De examencommissie bepaalt in welke gevallen dit schriftelijk gebeurt en in welke gevallen mondeling, met andere woorden, de kandidaat wordt gehoord door de examencommissie:

- Bij schriftelijke voorbereiding wordt de kandidaat door de examencommissie schriftelijk geïnformeerd over het voornemen om een maatregel op te leggen en wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld om binnen een door de examencommissie te bepalen termijn schriftelijk zijn zienswijze kenbaar te maken.
- Wanneer de kandidaat wordt gehoord door de examencommissie wordt de kandidaat eveneens schriftelijk geïnformeerd over het voornemen om een maatregel op te leggen en wordt de kandidaat vervolgens op een door de examencommissie te bepalen dag en tijdstip in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord door de examencommissie.

De kandidaat kan zich steeds laten bijstaan door zijn ouders of een andere door de kandidaat aan te wijzen meerderjarige. Nadat de kandidaat in de gelegenheid is gesteld om schriftelijk respectievelijk mondeling zijn zienswijze kenbaar te maken, beslist de directeur na advies van de examencommissie over het opleggen van een of meerdere maatregelen. De kandidaat/ouders worden via een brief geïnformeerd over de maatregel(en) en ook de inspectie zal door de school worden geïnformeerd over de onregelmatigheid en bijbehorende maatregel(en) door deze te registreren in het ISD. De kandidaat kan tegen de maatregel(en) in beroep bij de Commissie van Beroep.

1.5.7 Commissie van beroep ZAAM.

Het kan zijn dat de kandidaat het niet eens is met het besluit van de directeur en de examencommissie. De kandidaat kan tegen het besluit een bezwaar maken. Dat doet de kandidaat door middel van een schriftelijk bezwaar in te dienen bij de Commissie van Beroep. De directeur is geen lid van de Commissie van Beroep. Het ABC Noorderlicht maakt deel uit van ZAAM. ZAAM heeft een eigen Commissie van Beroep ingesteld. Indien een kandidaat bezwaar heeft tegen een genomen besluit van de directeur dan kan de kandidaat het bezwaar indienen bij de Commissie van Beroep van ZAAM.

Voor de procedure, de gegevens en samenstelling van de commissie van Beroep verwijzen wij u naar het ZAAM-examenreglement 2023-2024.

1.6 Resultaten PTA.

1.6.1 Vaststellen van de resultaten.

De beoordeling van een schoolexamen geschiedt aan de hand van een door de vaksectie vastgesteld correctiemodel, waarmee de beoordeling voor de kandidaat inzichtelijk wordt gemaakt. De kandidaat heeft recht op inzage en maakt hiervoor een afspraak met de betreffende docent.

1.6.2 Borging resultaten

Alle resultaten die zijn behaald door de kandidaten worden geregistreerd in magister. Op deze manier kunnen de kandidaat en ouder(s)/verzorger(s) op hoogte blijven van alle resultaten. In het 3e leerjaar zijn er twee oudercontactmomenten. Tijdens deze contactmomenten worden de resultaten samen met de mentor van de kandidaat doorgenomen. In het 4e leerjaar is er tussentijds één oudercontactmoment. Ook dan worden de resultaten tot dusver besproken met de mentor van de kandidaat. In het 4e leerjaar, in april, als het SE is afgerond, ontvangen de 4e jaars kandidaten een akkoordverklaring. Dit gebeurt voordat de kandidaten beginnen aan het CE. In de akkoordverklaring staan alle eindcijfers van de (examen)vakken die de kandidaat in leerjaar 3 en 4 heeft gevolgd.

1.6.3 Herkansen schoolexamen

Herkansen is het overdoen van een toets waarvoor de kandidaat al een cijfer heeft behaald.

Per vak en per periode staat er aangegeven in het PTA welk onderdeel herkanst mag worden. Het hoogst behaalde cijfer telt. Een kandidaat heeft in het totaal 7 herkansingsmogelijkheden: dat wil zeggen 4 herkansingen in leerjaar 3 en 3 herkansingen in leerjaar 4.

De herkansingen zullen op de data plaatsvinden zoals vastgesteld in het schema in 1.1 Toetsweken. Een kandidaat mag per toetsweek voor 1 vak, 1 toets herkansen. De herkansing wordt aangevraagd door middel van het invullen van het herkansingsformulier via Forms. Het Forms-formulier wordt door kandidaten digitaal ingeleverd. De Forms-formulieren worden beschikbaar gesteld door mevr. C. Bakker of mevr. U. Op 't Land. Als de herkansingonderdelen zijn afgerond dan worden deze beoordeeld door de vakdocenten. Het hoogst behaalde cijfer telt.

Indien een kandidaat niet aanwezig kan zijn bij de herkansing, dan is de school niet verplicht om het gemiste schoolexamen opnieuw in te plannen.

Indien het herkansingsmoment als 1^e moment voor afname van de toets geldt. Bijvoorbeeld na het besluit m.b.t. een onregelmatigheid dat in de toetsweek heeft plaatsgevonden, dan vervalt de herkansingsregeling voor de betreffende toetsweek.

1.6.4 Inhalen bij geoorloofd verzuim

Indien een kandidaat om een geldige reden is verhinderd, wordt de kandidaat alsnog in de gelegenheid gesteld het onderdeel af te leggen. Dit wordt niet gezien als een herkansing, maar als het inhalen van een onderdeel, en heeft geen invloed op de geldende herkansingsregeling.

Wanneer de kandidaat afwezig is bij het inhaalmoment, is de school niet verplicht om opnieuw een inhaalmoment aan te bieden.

1.6.5 Bezwaar resultaten

Indien er volgens de kandidaat iets niet klopt betreffende het resultaat, dient de kandidaat dit binnen twee schooldagen aan de vakdocent kenbaar te maken. Wanneer je er in een gesprek met je docent niet uitkomt, kan je een klacht indienen bij de examencommissie die volgens de daarvoor geldende procedure zal worden behandeld.

Procedure bezwaar: binnen een week (5 werkdagen) na de afspraak tot inzage kan de kandidaat het bezwaar indienen bij de examencommissie onder vermelding van bezwaar normering. De examencommissie onderzoekt het bezwaar en hoort alle partijen (docent en kandidaat met wettelijke vertegenwoordiger(s)). Naar aanleiding van het onderzoek zal de directeur een beslissing nemen en alle betrokken partijen op de hoogte stellen van dit besluit. Mocht de kandidaat zich niet kunnen vinden in het besluit dan kan de kandidaat zijn/haar klacht indienen bij de Commissie van Beroep van ZAAM. Voor de gegevens en samenstelling van de commissie van Beroep verwijzen wij u naar ZAAM-examenreglement 2023-2024.

1.6.6 Bewaren examenwerk - schoolexamenwerk

Het ABC Noorderlicht kiest ervoor om het gemaakte schoolexamenwerk van de kandidaten op dezelfde bewaartermijn te bewaren als het gemaakte CE werk. Dit houdt in dat al het gemaakte schoolexamenwerk wordt bewaard tot een half jaar na het slagen van de kandidaat. Na dit half jaar wordt al het gemaakte werk, SE en CE, vernietigd.

1.6.7 Vrijstelling schoolexamen

Er kan voor sommige vakken kan er onder voorwaarden een vrijstelling worden gegeven.

- Bijvoorbeeld: door een lichamelijke beperking of ziekte kan een kandidaat voor een langere periode niet meedoen aan de gymlessen. Je kan dan vrijstelling aanvragen voor het vak lichamelijke opvoeding.
- Als je vrijstelling krijgt voor een vak, hoef je er ook geen examen in af te leggen. Soms moet je wel een ander vak ervoor in de plaats volgen en examen voor doen. Het vervangende vak moet even zwaar zijn als het vak waarvoor je vrijstelling krijgt.
- De vrijstelling wordt door de kandidaat aangevraagd op school bij de examencommissie.

2. Het Programma Toetsing en Afsluiting (PTA)

2.1 Wat staat er in het PTA-document

Voor elk vak is een Programma van Toetsing en Afsluiting gemaakt. Deze PTA's staan allemaal in dit boekje. Hierin staat:

- welke toetsen er afgenomen worden;
- op welke wijze waarop de toetsing geschiedt;
- de weging van het betreffende PTA-onderdeel;
- de beoordeling van een PTA-onderdeel;
- welke onderdelen er in aanmerking komen voor een herkansing;
- de tijdsduur;
- welke stof er geleerd moet worden en wordt getoetst;
- mag de toets herkanst worden
- toegestane hulpmiddelen

2.2 Soorten toetsen / PTA-onderdelen

Het schoolexamen bestaat uit verschillende onderdelen. Deze worden beschreven in het PTA.

- **Toetsen (afkorting in het PTA – S/D)**
Deze toetsen worden schriftelijk of digitaal via de computer afgenomen. Zij gaan over de theorie waarvan de behandeling in de lessen is afgerond. Voor deze toets krijg je een beoordeling zoals beschreven in de PTA's van de diverse vakken.
- **Praktische opdrachten (afkorting in het PTA - P)**
Deze opdrachten toetsen de algemene vaardigheden en vakvaardigheden. Hiervoor krijg je een beoordeling zoals beschreven in de PTA's van de diverse vakken.
- **Handelingsopdrachten (afkorting in het PTA – H)**
Opdrachten die als handeling beschreven staan in het PTA kunnen erg van elkaar verschillen. Hierbij moet er gedacht worden aan een bijvoorbeeld een excursie in het kader van Kunstvakken 1 incl. CKV, bezoeken van een open dag op het MBO voor het vak COL/LOB.
- **Mondelinge toetsen (afkorting in het PTA – M)**
Bij sommige vakken worden er mondelinge examens afgenomen. Deze komen het meest voor bij het vak Nederlands en de vreemde talen zoals Engels en Duits. De onderwerpen kunnen per kandidaten verschillen maar zijn allemaal van hetzelfde niveau.
- **Profielwerkstuk Mavo**
Het profielwerkstuk geldt alleen voor kandidaten in de Mavo. Het profielwerkstuk toetst kennis, inzicht en vaardigheden. Het profielwerkstuk is vakoverstijgend en heeft betrekking op een thema uit het door de kandidaat gekozen profiel, Economie of Zorg en Welzijn. Het profielwerkstuk moet met een voldoende worden afgesloten. Het maken van het profielwerkstuk wordt begeleid door een docent. De beoordeling van het profielwerkstuk wordt aan de hand van een beoordelingsformulier door 2 docenten beoordeeld. De kandidaat sluit het traject van het profielwerkstuk af met een presentatie over zijn/haar onderzoek. Het resultaat van het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een onvoldoende/voldoende/goed. De titel en het resultaat worden vermeld op het diploma.

2.3 Kunstvakken incl. CKV, lichamelijke opvoeding, LOB en maatschappijleer

- Het vak Kunstvakken 1: CKV wordt met een SE afgesloten aan het einde van leerjaar 3. Het vak moet met 25 punten of hoger afgesloten worden om het vak met een voldoende af te sluiten. Op het diploma wordt het vak beoordeeld met een voldoende of goed.
- Het vak lichamelijke opvoeding wordt met een SE afgesloten aan het einde van toetsweek 7 in leerjaar 4. Het vak moet met een 5,5 of hoger worden afgesloten. Op het diploma wordt het vak beoordeeld met een voldoende of goed.
- Om het PTA LOB succesvol te doorlopen volg je het LOB programma. Het LOB programma is onder andere opgebouwd uit het uitvoeren van verschillende activiteiten, waaronder kennis maken met het bedrijfsleven en het voeren van loopbaangesprekken. Alle uitgevoerde opdrachten vormen het loopbaandossier. Deelname aan LOB kent een inspanningsverplichting. Op het diploma wordt LOB beoordeeld met voldaan of niet voldaan.
- Stage. Kennismaken met het bedrijfsleven is een verplicht onderdeel van het onderwijsprogramma. Stage is onderdeel van het LOB/Actief burgerschapsprogramma en wordt beoordeeld met voldaan of niet voldaan.
- Het vak maatschappijleer wordt met een SE afgesloten aan het einde van leerjaar 3. Op het diploma wordt het vak beoordeeld met een cijfer.
Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, [het examen] opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen.
- De school *mag* de mogelijkheid van een herkansing aanbieden aan leerlingen die een 6 of hoger scoren, maar dat is een keuze van de school.
- Het cijfer dat de leerling haalt voor de herkansing vervangt het eindcijfer van maatschappijleer, als het cijfer voor de herkansing hoger ligt dan het eindcijfer. De school vervangt dus niet het cijfer voor één onderdeel van het PTA, maar het eindcijfer dat is vastgesteld. Het cijfer wordt handmatig in het eindkolom geregistreerd. De gemaakte schoolexamens en cijferoverzichten worden in de kluis bewaard.
- Omdat het gaat om een herkansing waarvan het cijfer het eindcijfer voor het vak in zijn geheel vervangt, ligt het voor de hand om een selectie uit alle onderdelen van het maatschappijleerprogramma te toetsen in het herexamen. Op basis van het herexamen moet je immers kunnen beoordelen of de leerling in kwestie het gewenste eindniveau voor het volledige examenprogramma gehaald heeft.

2.4 Toegestane hulpmiddelen.

Bij het maken van een PTA-onderdeel heeft de kandidaat materiaal nodig om het PTA-onderdeel succesvol te kunnen maken. Deze materialen heeft de kandidaat voor aanvang van iedere afname van een PTA-onderdeel bij zich en is voor de aanwezigheid van deze materialen zelf verantwoordelijk.

Materialen:

- Schrijfmateriaal, het maken van toetsen is het alleen toegestaan met een blauw schrijvende pen. Het is verboden om met potlood te schrijven
- Tekenpotloden bij het tekenen van opdrachten
- Passer, liniaal met millimeterverdeling, nietmachine, gum
- Geometrische driehoek, windroos
- Rekenmachine.
- Voor kandidaten Z & W; wit T-shirt voor kookopdrachten en/of zorgopdrachten.
- Oortjes of hoofdtelefoon

Mocht er naast dit standaardpakket een aanvulling zijn op de toegestane hulpmiddelen dan wordt dit aangegeven in het PTA van het vak. Lees voor de toetsweek nog even de PTA's door om te kijken wat er naast dit standaardpakket nog meer meegenomen mag worden.

2.5 Afname PTA-toets

Voor en tijdens de afname van een PTA-toets zijn er een aantal regels waaraan iedere kandidaat zich moet houden. Dit zorgt ervoor dat iedere kandidaat onder gelijkwaardige omstandigheden in staat wordt gesteld om zijn of haar PTA-toets te maken.

Voor aanvang van de PTA-toets:

- De kandidaat is ruim voor aanvang van de toets aanwezig. Minimaal 15 minuten
- Mobiele telefoons, devices en smartwatches zijn niet toegestaan en bevinden zich thuis of in de kluis.
- De kandidaat mag de toetsruimte alleen betreden met de benodigde materialen (zie 2.4). Jassen en tassen, mogen niet mee de toetsruimte in.

Bij binnenkomst van de toetsruimte

- In het in de ruimte waar de PTA-toets wordt afgenomen neemt de kandidaat plaats op de aangewezen plek.

Tijdens de afname van de toets

- Tijdens het examen is het absoluut stil en mag er géén contact worden gemaakt met een medekandidaat, ook non-verbaal contact is niet toegestaan.
- Indien de kandidaat dringend een surveillant nodig heeft dan steekt de kandidaat zijn/haar hand op de kandidaat wacht rustig tot de docent naar hem of haar toekomt.
- Schriftelijke toetsen worden met pen (blauw) gemaakt. Met potlood schrijven is niet toegestaan.
- Als de kandidaat klaar is met de toets, dan legt de kandidaat de toets met daaronder het gemaakte werk op de hoek van de tafel. De aanwezige docent/surveillant komt het gemaakte werk ophalen.
- Als de toets digitaal wordt afgenomen dan wacht de kandidaat met inleveren. Als de kandidaat klaar is met de toets dan steekt de kandidaat zijn/haar hand omhoog, wacht tot de docent aanwezig is en onder toezicht van de docent wordt de toets afgesloten.
- Al het papier wordt ingeleverd. Als er gebruik is gemaakt van kladpapier dan wordt ook dat ingeleverd.
- De kandidaat blijft rustig zitten op de plek en verlaat het lokaal als de aanwezige docent daarvoor toestemming heeft gegeven.

Na afloop van de toets

- Als de kandidaat klaar is met de toets dan verlaat de kandidaat de toetsruimte. Dit gebeurt in alle stilte zodat andere kandidaten geen overlast ervaren.
- Stilte geldt ook voor de ruimtes waar de kandidaat eventueel moet wachten op de volgende toets/afspraak.
- Indien de kandidaat klaar is met alle toetsen en afspraken dan verlaat de kandidaat zo snel mogelijk de school.
- Indien een kandidaat zich niet houdt aan een of meer van de, hierboven genoemde, regels dan wordt dit door de docent/surveillant gezien als een (mogelijke) onregelmatigheid, waarvoor de daarvoor geldende procedure zal worden doorlopen.

2.6 Te laat komen of te laat praktisch werk inleveren

Een kandidaat mag bij een toets maximaal 15 minuten te laat komen. Hierna wordt de kandidaat niet meer toegelaten tot de toetsruimte. De kandidaat meldt zich ten alle tijden bij de teammanager. Bij kijk- en luistertoetsen is het niet toegestaan te laat te komen. Bij kandidaten die te laat zijn en daardoor niet meer toegelaten worden tot de toetsruimte wordt dit door de surveillant/docent opgenomen op het proces-verbaal als mogelijke onregelmatigheid. De examencommissie zal vervolgens kijken of er sprake is van een legitieme reden of van een onregelmatigheid. Wanneer er sprake is van een legitieme reden dan wordt de kandidaat in staat gesteld om de toets op een ander moment te maken. Wanneer er geen sprake is van een legitieme reden en dus een onregelmatigheid zal er conform de procedure een passende maatregel worden genomen.

Wanneer praktisch werk te laat wordt ingeleverd wordt dit door de docent eveneens aangemerkt als mogelijke onregelmatigheid en zal dit behandeld worden door de examencommissie conform de procedure.

Het afgerond hebben van het schoolexamen geldt als voorwaarde voor toelating aan het centraal examen in het betreffende vak

2.6 Afronding SE-cijfers

Per vak wordt het gewogen gemiddelde van de in het PTA genoemde toetsen en opdrachten bepaald op één decimaal nauwkeurig, waarbij een gemiddelde met twee of meer decimalen achter de komma wordt afgerond naar boven (dus 5,45 wordt 5,5). Dit cijfer vormt het gemiddelde schoolexamencijfer.

3 Centraal Examen (CE)

3.1 Examens en soorten.

Op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht worden er drie Centrale Examens afgenomen;

- **Voor de leerweg BB/KB wordt het Centraal Examen (CE) digitaal afgenomen.**
Het CE is voor de algemene vakken zoals Nederlands, Engels, Biologie, Economie, en indien gekozen Wiskunde of Maatschappijkunde.
- **Het beroepsprofielvak wordt afgenomen d.m.v. het Centraal praktisch en schriftelijk Examen**
Bij het CSPE worden de profielvakken geëxamineerd. De beroepsgerichte vakken worden gedeeltelijk op de computer, schriftelijk en praktisch afgenomen.
- **Voor de Mavo wordt Centraal Schriftelijk Examen afgenomen.**
Het CSE is voor de algemene vakken zoals Nederlands, Engels, Biologie, Economie, en indien gekozen geschiedenis, Frans, Wiskunde en of Maatschappijkunde.
Het eerste tijdvak voor de schriftelijke centrale examens begint op dinsdag 14 mei en eindigt op woensdag 29 mei.
Het tweede tijdvak voor de schriftelijke centrale examens begint op dinsdag 18 juni en eindigt op dinsdag 25 juni. De dagen en uren waarop de examens worden afgenomen zijn vastgesteld volgens rooster op Examenblad.

3.2 Examens op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht

Op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht zijn drie leerwegen nl; de Basisberoepsgerichte leerweg, de Kaderberoepsgerichte leerweg en de Mavo. De manier van examineren verschilt per leerweg. Ook zijn regels rondom de leerwegen verschillend.

3.3 Basisberoepsgerichte leerweg

Kandidaten die de basisberoepsgerichte leerweg volgen doen in vier algemene vakken en het beroepsgerichte vak. Leerlingen die geen eindexamen in het vak wiskunde afleggen maken een schoolexamen rekenen. Het is verplicht om deel te nemen aan alle afname momenten. Het eindcijfer van dit schoolexamen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma en telt niet mee in de zak-/slaagregeling In het profiel Economie en Ondernemen worden de vakken Nederlands, Engels, Economie en Wiskunde geëxamineerd. In het profiel Zorg en Welzijn worden de vakken Nederlands, Engels, Biologie, Maatschappijkunde of Wiskunde geëxamineerd. In het profiel Dienstverlening en producten worden de vakken Nederlands, Engels, Biologie, Economie of Wiskunde geëxamineerd.

Herexamen basisberoepsgerichte leerweg

Kandidaten in de basisberoepsgerichte leerweg mogen herexamen doen in 1 algemeen vak en in het beroepsgerichte vak.

3.4 Kaderberoepsgerichte leerweg

Kandidaten die de Kaderberoepsgerichte leerweg volgen doen in vier algemene vakken en het beroepsgerichte vak.

In het profiel Economie en Ondernemen worden de vakken Nederlands, Engels, Economie en Wiskunde geëxamineerd. In het profiel Zorg en Welzijn worden de vakken Nederlands, Engels, Biologie, Maatschappijkunde of Wiskunde geëxamineerd. In het profiel Dienstverlening en producten worden de vakken Nederlands, Engels, Biologie, Economie of Wiskunde geëxamineerd. De beroepsgerichte vakken worden gedeeltelijk op de computer, schriftelijk en praktisch afgenomen.

Herexamen kaderberoepsgerichte leerweg

Kandidaten in de kaderberoepsgerichte leerweg mogen herexamen doen in 1 algemeen vak en in het beroepsgerichte vak.

3.5 Mavo

Kandidaten die de Mavo volgen doen in 6 algemene vakken, waaronder het praktijkgericht programma dat nieuw is ingevoerd. In het profiel Economie en Ondernemen worden de vakken Nederlands, Engels, Economie, Frans, Geschiedenis (als extra vak) en Wiskunde geëxamineerd. In het profiel Zorg en Welzijn worden de vakken Nederlands, Engels, Biologie, Economie, Wiskunde, Maatschappijkunde en Geschiedenis geëxamineerd.

Het Praktijkgerichte programma wordt afgesloten met een Schoolexamencijfer.

Herexamen Mavo

Kandidaten in de Mavo mogen herexamen doen in 1 vak.

3.6 Weging SE en CE

Het schoolexamen (SE) van een vak telt voor 50% mee in het eindcijfer voor dat vak. De andere 50% is het cijfer van het eindexamen (CE) van dat vak. Oftewel: $((SE + CE)/2) = \text{eindcijfer}$. Voor vakken waar geen eindexamen in wordt gedaan, bepaalt het schoolexamen voor 100% het eindcijfer.

Het SE-cijfer wordt op het diploma vermeld.

In klas 3 en 4 worden er PTA-toetsen afgenomen voor diverse vakken. Deze toetsen leiden tot een gemiddeld cijfer. Dat gemiddelde cijfer wordt aan het einde van leerjaar 4 het schoolexamencijfer (SE) genoemd.

Het diplomacijfer komt als volgt tot stand:

	Basisberoepsgerichte Leerweg	Kaderberoepsgerichte Leerweg	Mavo
SE	1x	1x	1x
CE	1x	1x	1x
Diplomacijfer	SE-cijfer + CE-cijfer: 2= Diplomacijfer	SE-cijfer + CE-cijfer: 2= Diplomacijfer	SE-cijfer + CE-cijfer: 2= Diplomacijfer

3.7 Het Beroepsgerichte programma

Het beroepsgerichte programma bestaat uit 2 onderdelen nl. profielmodules en keuzevakken. Voor de basis en kaderkandidaten:

3.7.1 Profielmodules

De profielmodules worden afgesloten met een CSPE. De cijfers behaald bij de modules worden samen gemiddeld tot een SE-cijfer. Het SE-cijfer en het CSPE-cijfer: 2 vormen samen het diplomacijfer.

De profielmodules bij profielmodules Zorg en Welzijn zijn;

- Mens en activiteit
- Mens en omgeving
- Mens en zorg
- Mens en gezondheid

De profielmodules bij economie en ondernemen zijn;

- Logistiek
- Secretarieel
- Administratie
- Commercieel

3.7.2 Keuzevakken

De keuzevakken worden afgesloten met een schoolexamencijfer. Per gekozen richting worden er vier keuzevakken afgerond door de basis- en kaderkandidaten. Het cijfer van een keuzevak mag niet lager zijn dan een 3,5. Indien het cijfer lager is dan een 3,5 dan is de kandidaat gezakt voor het diploma. Het gemiddelde vormt combinatiecijfer. Het combinatiecijfer telt mee als een volwaardig vak. Als voorbeeld:

Kandidaat volgt 4 keuzevakken:

Keuzevak	Cijfer	Afgerond SE	Combinatiecijfer
1	6	6	6 + 7 + 5 + 7 = 25 25 : 4 = 6.25 Combinatiecijfer wordt afgerond op een heel cijfer 6.25 wordt een 6 op het diploma
2	7.2	7	
3	5	5	
4	6,8	7	

3.7.3 Mavo.

Naast het volgen van de avo vakken wordt er ook als pilot het praktijkgerichte programma's – net als in de pilot – Het praktijkgericht programma wordt aangeboden als examenvak in het vrije deel. Het praktijkgericht programma telt mee in de slaag-zakregeling. Het praktijkgericht programma is één van de vakken die meetelt voor het diploma. Het praktijkgericht programma wordt afgesloten met een schoolexamen (SE).

3.8 Herkansen van het CE

Als een kandidaat is afgewezen bij de uitslagbepaling van het CE of een hoger eindresultaat wil behalen dan heeft de kandidaat het recht op een herkansing.

Op het Amsterdams Beroepscollege Noorderlicht zijn er 2 manieren waarop dit geschiedt:

- **Indien de kandidaat is afgewezen** dan volgt er na de uitslag een gesprek met de kandidaat en zijn/haar ouders/verzorgers. Dat gesprek is de dag na bekendmaking van de uitslag. In dat gesprek wordt er samen gekeken naar de herkansingsmogelijkheden. Als de kandidaat zijn/haar besluit heeft genomen dan wordt de herkansing genoteerd op de voorlopige cijferlijst. De herkansing wordt door alle partijen ondertekend en een kopie met handtekeningen gaat mee met de kandidaat naar huis.
- **Een kandidaat die een centraal examen wil herkansen voor een hoger eindresultaat** geeft dit uiterlijk twee dagen na de uitslag door aan de examencommissie. Als de kandidaat zijn/haar besluit heeft genomen dan wordt de herkansing genoteerd op de voorlopige cijferlijst. De herkansing wordt door alle partijen ondertekend en een kopie met handtekeningen gaat mee met de kandidaat naar huis.

3.9 Vakken en afsluiting

In het schema hieronder staan de vakken die meetellen voor het eindexamen.

In het schema staat aangegeven hoe het vak wordt afgesloten, wanneer het vak wordt afgesloten en hoe het vak en resultaat op het diploma wordt vermeld.

Mavo E&O 2023-2024			
Mavo	Afsluiting vak	Resultaat diploma	Wanneer afsluiten vak
Nederlands	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Engels	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Economie	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Wiskunde	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Frans	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Geschiedenis (7e vak)	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Praktijkgericht Programma ZW/EO/DP/TT/	SE	Cijfer	Leerjaar 4
Maatschappijleer	SE	Cijfer	Leerjaar 3
Lichamelijke opvoeding	SE	V/G	Leerjaar 4
Kunstvak (CKV)	SE	V/G	Leerjaar 3
	SE	V/G	Leerjaar 4
LOB	SE	V/G	Leerjaar 4

Mavo Z&W 2023-2024			
Mavo	Afsluiting vak	Resultaat diploma	Wanneer afsluiten vak
Nederlands	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Engels	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Wiskunde*	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Biologie	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Maatschappijkunde *	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Economie (7e vak)	SE + CSE	Cijfer	Leerjaar 4
Praktijkgericht Programma ZW/EO/DP/TT/	SE	Cijfer	Leerjaar 4
Maatschappijleer	SE	Cijfer	Leerjaar 3
Lichamelijke opvoeding	SE	V/G	Leerjaar 4
Kunstvak (CKV)	SE	V/G	Leerjaar 3
	SE	V/G	Leerjaar 4
LOB	SE	V/G	Leerjaar 4

*kandidaten kiezen tussen wiskunde of maatschappijkunde

Basis / Kaderberoepsgericht (2023-2024 ljr4)			
Basis en - kaderberoepsgerichte leerweg	Afsluiting vak	Resultaat diploma	Wanneer afsluiten vak
Nederlands	SE + CE	Cijfer	Leerjaar 4
Engels	SE + CE	Cijfer	Leerjaar 4
Biologie	SE + CE	Cijfer	Leerjaar 4
Economie of wiskunde of maatschappijkunde	SE + CE	Cijfer	Leerjaar 4
Beroepsgericht programma D&P / EO/ZW			
Profielvakken	SE + CSPE	Cijfer	Leerjaar 3 + 4
Keuzevakken	SE	Cijfer	Leerjaar 3 + 4
Maatschappijleer	SE	Cijfer	Leerjaar 3
Lichamelijke opvoeding	SE	V/G	Leerjaar 4
Kunstvak (CKV)	SE	V/G	Leerjaar 3
	SE	V/G	Leerjaar 4
LOB	SE	V/G	Leerjaar 4

3.10 Rekenen

Het schoolexamen rekenen is verplicht voor alle leerlingen van het vmbo die geen eindexamen wiskunde afleggen. Deze leerlingen moeten een schoolexamen Rekenen maken. Het eindcijfer van dit schoolexamen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma en telt niet mee in de zak-/slaagregeling.

Leerlingen krijgen in de bovenbouw één afname moment aangeboden. De herkansingsregeling is van toepassing. Het schoolexamen rekenen moet zijn gemaakt voordat het 1e tijdvak start.

3.11 Terugvaloptie

Heb je in een vak examen gedaan op hoger niveau en valt het cijfer tegen? Je mag dan op een later moment (bijvoorbeeld in het tweede tijdvak) alsnog het centraal examen op het eigen niveau afleggen. Dit is geen herkansing, dus je recht op een herkansing verlies je hiermee niet. Je laatst behaalde cijfer telt. Als je terugvalt naar het eigen niveau, vervalt het cijfer op hoger niveau, ook al is dat een hoger cijfer.

3.12 Zak/slaagregeling

Mavo. Je bent geslaagd als je aan de volgende eisen voldoet: (voldoe je niet aan één van de eisen, dan ben je dus niet geslaagd):

- 2 Je hebt voor je centrale (praktijk)examens gemiddeld een 5,5 of hoger gehaald.
- 3 Je eindcijfer voor Nederlands is afgerond een 5 of hoger.
- 4 Voor de eindcijfers van alle examenvakken geldt:
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer een 6 of hoger.
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer een 6 of hoger, behalve één 5.
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer een 6 of hoger, behalve één 4 en één 7 of hoger.
 - alle eindcijfers een 6 of hoger, behalve twee keer een 5 en één 7 of hoger.
 - geen eindcijfer mag een 3 of lager zijn, dit geldt ook voor de afzonderlijke keuzevakken.
- 5 Voor het profielwerkstuk, de vakken lichamelijke opvoeding, CKV heb je een 'voldoende' of 'goed' gehaald.
- 6 Je hebt een loopbaandossier gemaakt volgens het PTA van je school.

Basisberoepsgerichte of kaderberoepsgericht. Je bent geslaagd als je aan alle onderstaande eisen voldoet (voldoe je niet aan één van de eisen, dan ben je dus niet geslaagd):

- 7 Je hebt voor je centrale (praktijk)eindexamens gemiddeld een of hoger 5,5 gehaald.
- 8 Je eindcijfer van Nederlands is afgerond een 5 of hoger.
- 9 Voor de eindcijfers van alle examenvakken geldt:
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer zijn een 6 of hoger.
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer zijn een 6 of hoger, behalve één 5.
 - alle eindcijfers en je combinatiecijfer zijn een 6 of hoger, behalve één 4 en één 7 of hoger.
 - alle eindcijfers zijn een 6 of hoger, behalve twee keer een 5 en één 7 of hoger.
 - geen enkel eindcijfer is 3 of lager, dit geldt ook voor de afzonderlijke keuzevakken.
 - Let op: het beroepsgerichte profielvak telt als twee eindcijfers. Als je voor dit vak een 5 hebt, moet je dus voor de andere vakken een 6 of hoger hebben gehaald en minimaal één 7.
- 10 Voor de vakken lichamelijke opvoeding en CKV heb je een 'voldoende' of 'goed' behaald.
- 11 Je hebt een loopbaandossier gemaakt volgens het PTA van je school.

ALGEMEEN ZAAM-EXAMENREGLEMENT 2023-24

Het algemene ZAAM-examenreglement beschrijft de door de VO-Raad noodzakelijk geachte onderdelen van het examenreglement¹ die voor elke school gelijk zijn. Naast dit algemene ZAAM-examenreglement is elke ZAAM-school verplicht een schoolexamenreglement op te stellen waarin ten minste de door de VO-Raad als noodzakelijk aangemerkte onderdelen worden uitgewerkt die om een schoolspecifieke invulling vragen². Samen vormen deze documenten het examenreglement van de school.

1. Te allen tijde geldt dat de Wet voortgezet onderwijs 2020 en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit WVO 2020 leidend zijn.
2. In gevallen waarin de Wet voortgezet onderwijs 2020, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en/of het examenreglement niet voorzien beslist de rector of directeur. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan inspectie verplicht.
3. Het opstellen van een examenreglement is wettelijk verankerd in artikel 2.60 van de Wet voortgezet onderwijs 2020. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het vaststellen van het examenreglement. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het examenreglement.
4. Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden jaarlijks door de rector of directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en actief verstrekt of toegezonden aan de kandidaten.
5. Elke school heeft een examencommissie en één of meerdere examensecretarissen.
 - 5.1. De examencommissie bestaat uit een oneven aantal leden (tenminste drie). Leden van het bevoegd gezag, de rector of directeur, leden van de MR, leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers kunnen geen deel uitmaken van de examencommissie. De examencommissie heeft in ieder geval de volgende taken en verantwoordelijkheden:
 - a. Het jaarlijks opstellen van een voorstel examenreglement.
 - b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel PTA.
 - c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen.
 - d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
 - 5.2. De rector of directeur wijst één of meerdere personeelsleden aan tot examensecretaris van het eindexamen. De examensecretaris heeft in ieder geval de volgende taken:
 - a. Het ondersteunen van de rector of directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen
 - b. Het ondersteunen van de rector of directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA
 - c. Het ondersteunen en begeleiden van docenten in het opstellen en uitvoeren van het PTA
 - d. Het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten
 - e. Het (samen met de rector of directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen
 - f. Het (samen met de rector of directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen
 - g. Het, evenals de rector of directeur, tekenen van de diploma's en cijferlijsten

Overige taken en verantwoordelijkheden die het bevoegd gezag aan de examencommissie dan wel de examensecretaris heeft gegeven en die van belang zijn voor de uitvoering van het examenproces worden vastgelegd in het schoolspecifieke deel van het examenreglement.

6. Bij onregelmatigheden³ kan alleen de rector of directeur maatregelen nemen en mogen er geen andere maatregelen worden genomen dan de sanctiemogelijkheden genoemd in artikel 3.58 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020:
 - 6.1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de rector of directeur maatregelen nemen.
 - 6.2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de rector of directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
 - 6.3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
 - 6.4. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de rector of directeur van een school voor voortgezet onderwijs in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep voor de eindexamens. Van de commissie van beroep mag de rector of directeur geen deel uitmaken.
 - 6.5. In overeenstemming met artikel 2.64 van de Wet voortgezet onderwijs wordt het beroep binnen vijf dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep voor de eindexamens, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. De commissie beslist binnen twee weken na ontvangst van het verzoekschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen. De commissie stelt bij haar beslissing op een bezwaarschrift tegen een maatregel als bedoeld in artikel 3.58 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd artikel 3.58 lid 3 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector of directeur en aan de inspectie.
7. De Commissie van Beroep bestaat uit een externe voorzitter, twee leden en hun vervangers. De Commissie van Beroep wordt ondersteund door een secretaris. Het postadres is: Commissie van Beroep van Stichting ZAAM, postbus 12426, 1100 AK Amsterdam Het e-mailadres is cvbe@zaam.nl. Wat betreft de procedure bij de Commissie van Beroep, geldt de regeling Beroep tegen Examenbeslissingen van Stichting ZAAM. Informatie hierover staat vermeld op de website <https://www.zaam.nl/over-zaam/beleid-en-reglementen/>.
8. Deelname aan de geplande toetsen uit het programma van toetsing en afsluiting is verplicht.
9. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

10. Het afgerond hebben van het schoolexamen geldt als voorwaarde voor toelating aan het centraal examen in het betreffende vak. In het geval van schriftelijke examens geldt als voorwaarde voor toelating tot het centraal examen dat het schoolexamen volledig is afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak. In het geval van flexibele digitale examens BB KB geldt dat het schoolexamen in het betreffende tijdvak is afgesloten voor het centraal examen.
11. Vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld dienen, conform artikel 3.12 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak te zijn afgesloten.
12. Voor de aanvang van het centraal examen ontvangt de kandidaat als formele afronding van het schoolexamen een overzicht per vak van de resultaten van alle onderdelen en de eindbeoordeling van het schoolexamen, dat is getekend door de rector of directeur en de examensecretaris. De kandidaat tekent voor ontvangst.
13. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, wordt een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
14. Conform artikel 3.32 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het eindcijfer eindexamen uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. De rector of directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer van het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
15. Het centraal examenwerk wordt tenminste zes maanden na afname bewaard op school.
16. Conform artikel 2.56 lid 4 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 is het mogelijk voor leerlingen om toegelaten te worden tot het centraal examen in een eerder leerjaar:
 - 16.1. Het bevoegd gezag kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in één of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
 - 16.2. Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
 - 16.3. Indien een leerling overeenkomstig lid 1 in één of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de rector of directeur het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 3.38 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
 - 16.4. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
17. Conform artikel 3.54 en artikel 3.55 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 kan de rector of directeur een afwijkende wijze van examineren toestaan:
 - 17.1. De rector of directeur kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. De rector of directeur bepaalt de wijze waarop het eindexamen vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
 - 17.2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:

- a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
- 17.3. Het bevoegd gezag kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van dit besluit, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
- a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal;
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- 17.4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
- 17.5. Van elke afwijking op grond van lid 1 tot en met 3 wordt zo spoedig mogelijk mededeling gedaan aan de inspectie.